

Του Ανδρέα Πλουμή

Η μείωση του αγροτικού πληθυσμού την τελευταία εικοσαετία μπορεί να συγκριθεί μόνο με την εποχή της μαζικής μετανάστευσης των δεκαετιών 1950–1960.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 οι αγρότες μειώθηκαν κατά 50%. Μόνο τα τελευταία 8 χρόνια 130.000 ήταν οι αγρότες που εγκατέλειψαν τις γεωργικές δραστηριότητες. Παρά την αύξηση της καλλιεργούμενης γης, το κατά κεφαλή εισόδημα παρέμεινε σταθερό με μια μικρή αύξηση, ενώ σε σχέση με την ΕΕ των 15 ως ποσοστό του μέσου αγροτικού εισοδήματος έπεσε από το 77,8% του κοινοτικού μέσου όρου το 1996 στο 72,8 % το 2003 (Eurostat 2004). Το αγροτικό εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας με την ΕΕ επιδεινώνεται χρόνο με το χρόνο. Η γενική τάση του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής μαζί με τις πολιτικές

ΕΕ και ΝΔ–ΠΑΣΟΚ, που βαθαίνουν και οργανώνουν την κρίση στην αγροτική παραγωγή, οδηγούν μεγάλες μάζες αγροτών σε μια βίαιη προλεταριοποίηση.

Κατάρρευση των τιμών για τους παραγωγούς. Επιδοτήσεις κουτσουρεμένες. Σοδειές απούλητες. Ποσοστώσεις μειωμένες. Επιτόκια τοκογλυφικά. Απειλές κατασχέσεων και κατασχέσεις από τις τράπεζες. Εκβιασμοί από τους μεγαλέμπορους και μεγαλοβιομήχανους, με «φθηνές» εισαγωγές από τρίτες χώρες για να ρίξουν τις τιμές. Προώθηση ακόμα μεγαλύτερης εξάρτησης των παραγωγών από τους μεγαλεμπόρους με την υποχρεωτική συσκευασία του συνόλου των οπωροκηπευτικών ακόμα και για τη διακίνηση στις λαϊκές αγορές, όταν είναι γνωστό σε πάρα πολλές αγροτικές περιοχές της χώρας δεν υπάρχουν συσκευαστήρια, ενώ πολλές από τις συνεταιριστικές οργανώσεις αναγκάστηκαν να ξεπουλήσουν όσο–όσο τα προηγούμενα χρόνια τις γραμμές συσκευασίας που διέθεταν. Από κοντά κι οι μεγαλοαγρότες για ν' αρπάξουν τη γη, που θα εγκαταλείψουν οι ξεριζωμένοι μικροπαραγωγοί.

Ροδάκινα, ελιές κι ελαιόλαδο, καπνά, βαμβάκια, σταφύλια, σάβια, κηπευτικά... παντού το ίδιο σκηνικό. Απ' άκρη σ' άκρη, σε όλη την Ελλάδα δεν υπάρχει προϊόν χωρίς προβλήματα, δεν υπάρχει φτωχομεσαιός αγρότης που να μη νιώθει τη θηλιά να σφίγγει γύρω απ' το λαιμό του και να μην ασφυκτιά κάτω απ' το θανάσιμο εναγκαλισμό του μεγάλου κεφαλαίου

(εμποροβιομηχανικού, τραπεζικού κ.λπ.)

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Όλ' αυτά τα χρόνια έχουν ξεσπάσει σημαντικοί αγώνες της φτωχομεσαιας αγροτιάς, με κορυφαία την κινητοποίηση του Δεκέμβρη 1996-Γενάρη 1997. Αυτός ο πολυήμερος αγώνας, που έφερε την κυβέρνηση Σημίτη σε αδιέξοδο, κατέληξε στη γνωστή άνευ λόγου υποχώρηση, τη στιγμή ακριβώς της κορύφωσής του, με τα γνωστά στη συνέχεια «ξεφουσκώματα». Όμως, τα μπλόκα του '96 ανέδειξαν τις δυνατότητες του μαζικού αγώνα διαρκείας απ' τη μια και απ' την άλλη έκαναν σαφές ότι η υποτίμηση των κατασταλτικών μηχανισμών και του ρόλου τους (γαρίφαλα στα ΜΑΤ), η συμμαχία με τους μεγαλοαγρότες και τις πολιτικές τους εκφράσεις (σύμπραξη ΚΚΕ-ΝΔ στα μπλόκα), η υποχώρηση στα αιτήματα και στα συνθήματα στις πιέσεις των μεγαλοαγροτών (καμιά αναφορά στην ΕΕ, τους μεγάλεμπορους-μεγαλοβιομήχανους), η αποσύνδεση των προβλημάτων και αιτημάτων της φτωχομεσαιας αγροτιάς από τα αιτήματα και άλλων ομάδων που εμπλέκονται στην αγροτική παραγωγή, μπορεί πολύ εύκολα, στο κρίσιμο σημείο, να οδηγήσει έναν αγώνα ελπιδοφόρο στην ήττα.

Παραπέρα, τα μπλόκα του '96 και οι κινητοποιήσεις τα επόμενα χρόνια, κατέγραψαν την απουσία της ριζοσπαστικής ανατρεπτικής αριστεράς από αυτούς τους αγώνες. Και δεν εννοούμε σε καμιά περίπτωση τη φυσική απουσία. Τα μέλη και στελέχη των οργανώσεων της ριζοσπαστικής αριστεράς και ανένταχτοι αγωνιστές βρίσκονταν εκεί. Στα μπλόκα. Στους Αγώνες. Διασπαρμένοι όμως και κατακερματισμένοι, δρώντας ουσιαστικά ο καθένας μόνος του, χωρίς το στοιχειώδη συντονισμό μεταξύ τους. Γι' αυτό και δεν μπόρεσαν να ανατρέψουν την απόφαση της συντονιστικής επιτροπής για αποχώρηση από τα μπλόκα. Δεν μπόρεσαν να εκφράσουν τις πραγματικά αγωνιστικές διαθέσεις της μεγάλης πλειοψηφίας των φτωχομεσαιών αγροτών. Δεν μπόρεσαν να αντιπαλέψουν το κλίμα ηττοπάθειας, προβάλλοντας την ανάγκη ανασύνταξης και αντεπίθεσης του κινήματος, για να υπάρξει σθεναρή αντίσταση στην αστυνομοκρατία και την δικαστική τρομοκρατία που ακολούθησε.

Σήμερα που η κρίση βαθαίνει και οργανώνεται από ΕΕ και κυβέρνηση, οι αυταπάτες διαλύονται. Δεν αρκεί πλέον ένα απλά διεκδικητικό κίνημα, που θα ζητά μόνο μεγαλύτερες ποσοστώσεις ή καλύτερες τιμές για τα προϊόντα. Απαιτείται ένα κίνημα που θα ενώσει το

σύνολο των απασχολούμενων με τη γεωργία. Αγρότες, εργάτες γης Έλληνες και ξένους, εργαζόμενους στις συνεταιριστικές οργανώσεις. Που θα δεθεί με τους αγώνες των εργαζόμενων στις πόλεις. Ένα νέο κίνημα που παλεύει ενάντια στην καταστροφή που φέρνουν ΕΕ-ΠΟΕ–μεγαλέμποροι–μεγαλοαγρότες–μεγαλοβιομήχανοι. Ένα κίνημα που θα θέσει εκ νέου και σε αντικαπιταλιστική ανατρεπτική βάση το ζήτημα τι παράγουμε, πόσο παράγουμε, πώς το παράγουμε και γιατί.

Κι αυτό δεν μπορεί να το προωθήσει καμιά πολιτική δύναμη που υποκλίνεται στο ρεφορμισμό ή που αρκείται να θέτει μόνο οικονομικές διεκδικήσεις και κατά προτίμηση για κάθε προϊόν ξεχωριστά. Δεν μπορεί να το πραγματοποιήσει καμιά πολιτική δύναμη, που θεωρεί μη αναστρέψιμη την πορεία που χάραξαν ΚΑΠ–ΠΟΕ, που δεν παλεύει ενάντια στην πολιτική της ΕΕ και την έξοδο της χώρας απ' αυτήν και την διάλυση της.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΛΗΣ

Αυτό προϋποθέτει την επαναστατική ενότητα των δυνάμεων της ριζοσπαστικής αριστεράς, οργανώσεων και ανένταχτων αγωνιστών στην ύπαιθρο. Τη συσπείρωση όλων αυτών των διάσπαρτων δυνάμεων με ένα αγωνιστικό ριζοσπαστικό και ταυτόχρονα πειστικό διεκδικητικό πρόγραμμα, χωρίς να παραγνωρίζει την ανάγκη της συζήτησης για τα μεγάλα θέματα που απασχολούν τους εργαζόμενους και την αγροτιά.

Τα ζητήματα κοινής δράσης και διαλόγου σ' αυτή την κατεύθυνση μπορεί να είναι:

- **Αγροτικός συνδικαλισμός – Αγροτικοί Σύλλογοι:** Η διάσπαση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος που οδήγησε στην ύπαρξη δύο αγροτικών συλλόγων σε κάθε χωριό και δύο συνομοσπονδιών, προωθήθηκε στη βάση των συμφερόντων του δικομματισμού κι όχι με βάση τις ταξικές διαφοροποιήσεις στο χωριό. Αυτή η διάσπαση άφησε ανοιχτό το δρόμο στους μεγαλοαγρότες να ηγεμονεύσουν στο συνδικαλιστικό κίνημα. Μετατράπηκαν σε γραφειοκρατικούς μηχανισμούς με αποκλειστική δραστηριότητα τη διεκπεραίωση των επιδοτήσεων κ.λπ.

Οποιαδήποτε προσπάθεια για την αναγέννηση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος δεν μπορεί παρά να ξεκινά από την ανασυγκρότηση, ανασύσταση των συλλόγων και την

ηγεμονία της φτωχομεσαιας αγροτιάς σ' αυτούς, με στόχο ένα σύλλογο σε κάθε χωριό, μια ομοσπονδία, μια συνομοσπονδία. Με δημοκρατική λειτουργία, με γενικές συνελεύσεις όλου του χωριού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

· **Μπλόκα:** Η εμπειρία έδειξε ότι η εναπόθεση της τύχης των κινητοποιήσεων στα χέρια αυτόκλητων ηγετών της αγροτιάς μόνο σε ήττες μπορεί να οδηγήσει και σε κατασυκοφάντηση των αγώνων. Στις τελευταίες κινητοποιήσεις τα πολιτικά παιγνίδια των αγροτοσυνδικαλιστών της ΝΔ και οι παλινδρομήσεις και καθυστερήσεις της ΠΑΣΥ δεν επέτρεψαν την συγκρότηση των μπλόκων σπέρνοντας ακόμα μια φορά την απογοήτευση στους φτωχομεσαιούς αγρότες, που παρέμειναν θεατές στο θέατρο παραλόγου που παίχτηκε στα Τέμπη.

Εξακολουθούν όμως τα μπλόκα να παραμένουν μια απ' τις σημαντικότερες μορφές αγώνα των αγροτών. Προϋπόθεση όμως είναι η κλιμάκωση του αγώνα και η συμμετοχή στις αποφάσεις της μεγάλης πλειοψηφίας της αγροτιάς, μέσα από μαζικές δημοκρατικές συνελεύσεις των χωριών.

Τα μπλόκα πρέπει να εκλέγουν τις δικές τους επιτροπές αγώνα, άμεσα ανακλητές απ' αυτά. Να λειτουργούν με άμεση δημοκρατία.

· **Συνεταιρισμοί:** Δημιουργήθηκαν για να μπορέσουν οι παραγωγοί μέσα από την εμπορία και επεξεργασία των προϊόντων τους και κυρίως μέσα από την ιδιοποίηση της υπεραξίας των εργαζομένων τους, να εισπράξουν καλύτερες τιμές για τα προϊόντα τους. Στην κατάσταση που βρίσκονται δεν μπορούν να παίξουν κανένα ρόλο για την στήριξη του εισοδήματος και των τιμών των προϊόντων. Οι περισσότεροι συνεταιρισμοί που έκαναν και κάνουν εμπορία και επεξεργασία προϊόντων είναι υπερχρεωμένοι, με την απειλή των κατασχέσεων πάνω απ' τα κεφάλια τους. Οι επιθέσεις των μεγαλεμπόρων, ο ασφυκτικός εναγκαλισμός τους από το κράτος, τα λάθη των επικεφαλής τους, σε πολλές περιπτώσεις η μετατροπή τους σε μηχανισμό προώθησης των πολιτικών της ΕΕ και των ΝΔ-ΠΑΣΟΚ, τους οδήγησαν σ' αυτή την κατάσταση. Σε κάθε όμως περίπτωση ο Συνεταιρισμός είναι μια σημαντική μορφή άμυνας των φτωχομεσαιών αγροτών.

Ένα απ' τα ζητήματα που πρέπει να απασχολήσει τους φτωχομεσαιούς αγρότες είναι τι θα γίνει με την περιουσία των συνεταιριστικών οργανώσεων. Ένα πλαίσιο διεκδίκησης για να παραμείνει η συνεταιριστική περιουσία στα χέρια της φτωχομεσαιας αγροτιάς είναι αναγκαίο. Και ακόμα το ζήτημα του εργατικού ελέγχου.

· **Χρέη:** Απαίτηση για διαγραφή χρεών, που προέρχονται από την καταλήστευση των αγροτών από τις τράπεζες με τα τοκογλυφικά **επιτόκια** και πανωτόκια. Να απαγορευτούν οι κατασχέσεις περιουσιών φτωχομεσαιών αγροτών.

· **Νέα ΚΑΠ – Επιδοτήσεις:** Την επιδότηση δεν την εισπράττει ο παραγωγός σαν δώρο ή σαν επιπλέον εισόδημα, αλλά ως αναγκαίο συμπλήρωμα στην τιμή του προϊόντος, που κάτω από την πίεση των μεγαλοβιομήχανων και μεγαλεμπόρων και τον ανταγωνισμό από τις ξένες αγορές (Διεθνοποίηση) υπολείπονται πολύ από το κόστος παραγωγής, που συνεχώς αυξάνει. Είναι δηλαδή αδύνατη η συνέχιση της παραγωγής χωρίς την επιδότησή της (τα αγροτικά προϊόντα δεν συμμετέχουν στη διαμόρφωση του μέσου καπιταλιστικού κέρδους). Στην ουσία την επιδότηση την τσεπώνει ο μεγαλοβιομήχανος που αγοράζει φθηνά και πουλά ακριβά. Είναι χαρακτηριστικό ότι η σχέση της τιμής του σταριού με το ψωμί στη δεκαετία του '80 ήταν 1 προς 3, τώρα πια έχει διαμορφωθεί σε 1 προς 7. Το ίδιο η σχέση της τιμής του βαμβακιού με το έτοιμο βαμβακερό ρούχο είναι 1 προς 15 και μερικές φορές 1 προς 20. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα μεγάλο μέρος των παραγωγών (πάνω απ' το ένα τρίτο) δεν δικαιούται επιδοτήσεις, ενώ εκείνο το τμήμα που είναι ωφελημένο απ' τις επιδοτήσεις είναι μια μικρή μειοψηφία μεγαλοαγροτών. Αυτοί λοιπόν, **μεγαλοβιομήχανοι – μεγαλέμποροι – μεγαλοαγρότες, πρέπει να πληρώσουν τα σπασμένα**

κι αυτό πρέπει να 'ναι το αίτημα των κινητοποιήσεων, για να κοπεί και η δημαγωγία περί επιβάρυνσης των μισθωτών και μικροεπαγγελματιών αν δοθούν χρήματα από τον προϋπολογισμό.

Η Νέα ΚΑΠ προσπαθεί να περιορίσει το κοινοτικό κόστος των επιδοτήσεων στη γεωργία προκειμένου να εξασφαλίσει πόρους για επιδότηση άλλων τομέων, περισσότερο αποδοτικών για το κεφάλαιο και το κόστος της διεύρυνσης. Σ' αυτή τη λογική κινείται η σταδιακή αποσύνδεση των επιδοτήσεων από την παραγωγή που προωθείται και παράλληλα και ο περιορισμός του ποσού των επιδοτήσεων μέχρι και την τελική του κατάργηση. Μετά το ναυάγιο της συνόδου του Λουξεμβούργου θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες αυτές.

Όχι στην αποσύνδεση των επιδοτήσεων από την ποσότητα και ποιότητα της παραγωγής. Καμιά μείωση των επιδοτήσεων για τους φτωχομεσαίους αγρότες.

· **Εργάτες γης:** Στην πλειοψηφία τους μετανάστες, ανοργάνωτοι, κακοπληρωμένοι, ανασφάλιστοι. Η μαζική εισοδός τους στη χώρα στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας έδωσε μια ανάσα στην αγροτική οικονομία. Ενώ τα συμφέροντά τους απέναντι στο μεγάλο κεφάλαιο ταυτίζονται μ' αυτά των μικρομεσαίων αγροτών, παρ' όλα αυτά δέχονται επιθέσεις στο πενιχρό εισόδημά και τα δικαιώματά τους και απ' αυτούς τους τελευταίους. Τον τελευταίο καιρό γίνονται κι αυτοί οι ίδιοι μικροκαλλιεργητές νοικιάζοντας κομμάτια γης, που εγκαταλείπονται από τους ιδιοκτήτες τους. Αν θέλουμε να μιλήσουμε για ένα αξιόπιστο κίνημα στην ύπαιθρο δεν μπορεί παρά να συμπεριλαμβάνονται σ' αυτό και οι εργάτες γης, Έλληνες και ξένοι.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΛΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΟΜΕΣΑΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΑΣ

Συντάχθηκε απο τον/την ΕΚΚΕ

Παρασκευή, 08 Μάιος 2015 02:53 - Τελευταία Ενημέρωση Παρασκευή, 08 Μάιος 2015 02:54

Ιούνιος 2005